

Det er klart, at SU-systemet er belastet af de stadige regelændringer, og at en »lovpause« isoleret betragtet kunne være en fordel. På den anden side bør beslutninger om ændring af bestemmelser, der har vist sig u hensigtsmæssige, træffes hurtigt, for at den samlede omstilling kan være gennemført inden for de nærmeste år.

2. De aktuelle lovændringer

På baggrund af de generelle mål for omlægningerne tilsigter de aktuelle forslag til lovændringer at opfylde mindst ét, men typisk flere af følgende formål:

- forenkling og liberalisering set i forhold til den enkelte SU-bruger
- administrativ forenkling og forberedelse af decentralisering
- begrænsning af SU-forbrug i forbindelse med uhensigtsmæssig uddannelsesadfærd, herunder fejlvalg af uddannelser, lav uddannelsesaktivitet og langstrakte forløb, før manglende egnethed for uddannelsen konstateres
- samlede besparelser til finansiering af SU i forbindelse med flere uddannelsespladser svarende til omkring 125 mio. kr. på helårsbasis på længere sigt.

Lovændringerne kan grupperes således:

- Revideret klippekortsystem, herunder
 - afskaffelse af klippekort for ungdomsuddannelser, således at støtte til den uddannelsessøgendes første ungdomsuddannelse ikke er omfattet af klippekortbegrænsningerne
 - ændringer i reglerne om yderligere klip til studieskift og omprøver (forsinkelsesklip).
- Bortfald af afhængighed af forældreindkomst for støttemodtager, der er omfattet af det nye klippekort, og ændring af kvartalsreglen i forbindelse med ydelse af forældreindkomstafhængig støtte til 19-årige i den første ungdomsuddannelse.
- Revideret opsparingsordning inden for klippekortet, herunder mulighed for, at alle kan opnå dobbeltklip inden for klippekortet, bortfald af egenformuebestemmelserne, forhøjet fribeløb før og efter uddannelserne og udvidet fribeløbsordning for 18-årige.
- Liberaliseret adgang til uddannelsesstøtte til uddannelser i udlandet og i forbindelse hermed afskaffelse af særlige stipendier til undervisningsafgift.
- Særlige administrative ændringer, herunder ophør af overgangsordninger for støtteansøgere, der indplaceres i klippekortet efter gamle regler, og tilbageførelse af studielånsbestemmelserne til ordningen før lovændringen i december 1989.

a. Revideret klippekort

Efter de nuværende regler er der både et klippekort for ungdomsuddannelserne og et klippekort for de videregående uddannelser. Den foreslåede omlægning betyder,

- at klippekortet for den første ungdomsuddannelse afskaffes, således at dette uddannelsesforløb ikke er omfattet af klippekortbegrænsninger
- at klippekortet for videregående uddannelse udvides til at omfatte al uddannelse efter den første ungdomsuddannelse.

Når den første ungdomsuddannelse ønskes undtaget fra klippekortbegrænsninger, hænger det sammen med, at klippekortbestemmelserne bliver vanskelige at forstå og kan virke urimelige, når de kombineres med reglerne om forældreindtægtsafhængig uddannelsesstøtte til de 18-årige. Og normalt fylder de uddannelsessøgende jo 18 år i løbet af den første ungdomsuddannelse. Netop de helt unge, der kan modtage forældreindtægtsafhængig støtte, kan have vanskeligt ved at sætte sig ind i det samlede klippekortsystem, og det bør man faktisk kunne for at udnytte sine samlede støtterettigheder optimalt.

Med de ændringer, der foreslås, får klippekortsystemet kun betydning for unge, der har *afsluttet en fuld ungdomsuddannelse*. Dvs. at de unge, der er i gang med deres første ungdomsuddannelse, slet ikke skal tænke på, at deres aktuelle støtteforbrug (der kan være reduceret kraftigt på grund af afhængigheden af forældreindkomst) har betydning for deres fremtidige muligheder for at få støtte til en anden uddannelse.

Samtidig sker der en liberalisering af mulighederne for brug af det nye klippekort. I det nye klippekort bliver hovedprincippet, at de unge kan få støtte til den uddannelse, de vælger efter lyst og evner, når de har gennemført en ungdomsuddannelse. Studenter vil således få mulighed for at bruge deres klippekort til en erhvervsuddannelse eller eventuelt en erhvervs-gymnasial uddannelse, uanset om de har brugt støtte i gymnasiet eller ej, men støtte til en sådan uddannelse trækkes fra ved et eventuelt studieskift til videregående uddannelse på samme måde som ved studieskift mellem videregående uddannelser. Modsvarende får uddannede efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende mulighed for at gennemføre gymnasial uddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse, uanset om de har fået støtte til deres første uddannelse, men støtte til nr. 2-uddannelse efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende vil trække fra i klippekortet.

Det nye klippekort gør det altså muligt at »skifte spor« fra praktisk uddannelse til teoretisk uddannelse og fra teoretisk uddannelse til praktisk uddannelse uden konsekvenser.